

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/58/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119257505
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6119257505.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu P. C.. C. B., N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX M. G. XXX, proti žalovanému U.. L. E., trvale bytom P. XXXX/XX, XXX XX V. V., zastúpenému L.. U. E., R., so sídlom U. XX, XXX XX V., o zaplatenie 5.734,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/22/2019-132 zo dňa 06.07.2020 takto

rozhodol:

I. Odvolanie o d m i e t a .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 06.07.2020 zamietol sťažnosť (I. výrok) žalobcu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 20C/22/2019-116 zo dňa 11.06.2020 o výške náhrady trov konania (1.087,72 eur) vydanému vyšším súdnym úradníkom a žalovanému priznal nárok na náhradu trov sťažnostného konania voči žalobcovi v plnej výške, ktoré je žalobca povinný zaplatiť žalovanému v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením (II. výrok). Z dôvodov uznesenia vyplýva, že žaloba vo veci samej bola zamietnutá rozsudkom okresného súdu č. k. 20C/22/2019-92 zo dňa 20.02.2020, právoplatným dňa 08.05.2020. Žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnej výške, ktoré je žalobca povinný zaplatiť žalovanému v lehote 3 dní od rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením. O výške trov konania rozhodol súd prvej inštancie dňa 11.06.2020 tak, že žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania pred súdom prvej inštancie spolu vo výške 1.187,72 eur (správne má byť uvedené 1.087,72 eur, pozn. odvolacieho súdu), predstavujúcich odmenu za štyri úkony právnej služby poskytnutej advokátom žalovaného. Súd prvej inštancie považoval preukázané úkony za vykonané účelne na uplatnenie resp. bránenie práva. Jednotlivé úkony právnej služby boli definované jasne a nezameniteľne v odseku 10, relevantne právne kvalifikované v odseku 9 a odôvodnenie kritérií, pre ktoré súd prvej inštancie považoval výdavky vynaložené na odmenu za uvedené úkony právnej služby za preukázané, odôvodnené a účelné je uvedené v odseku 15 sťažnosťou napadnutého uznesenia. Tvrdenia žalobcu sú podľa rozhodnutia okresného súdu nesúladne s obsahom spisu a nemajú oporu v právnej úprave trov konania. Súd prvej inštancie konajúc sudkyňou sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný bol v konaní o sťažnosti plne úspešný, preto mu súd prvej inštancie priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov sťažnostného konania v plnej výške. O výške náhrady trov sťažnostného konania súd v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na náhradu trov sťažnostného konania.

2. Proti II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že podáva „odvolanie“ k ignorovaným (nevysvetleným) sporným častiam predchádzajúcej sťažnosti z 24.06.2019, konkrétne uvádza neprijateľnosť vyjadrení právneho zástupcu žalovaného z

20.05.2019 a z 15.08.2019, pričom Okresný súd Banská Bystrica mu doručil jediné vyjadrenie ako prílohu uznesenia z 24.05.2019. Predpokladá, že išlo o oznámenie plnomocenstva, za ktoré si právny zástupca účtuje sumu nad 200,- eur. V ďalšej časti žalobca hodnotil obsah vyjadrenia právneho zástupcu žalovaného, ktoré mu bolo doručené. Tvrdil, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces preukázateľne opakovanou manipuláciou (nesprávne dvakrát odmietnuté podanie), dokiaľ sa neocitli mimo trojročnú odvolaciu dobu. Konajúca sudkyňa nemala o tom žiadnu vedomosť a v priebehu pojednávania ju pre žalobcu neprijateľne konzultovala mimo pojednávaciu miestnosť. Predpokladá, že išlo o jej nadriadeného. Namietol dodatočné predkladanie priznaných náhrad trov konania právneho zástupcu žalovaného prakticky viac ako štyri mesiace od vyhláseného rozsudku z 20.02.2020, hoci požadované náhrady boli predložené viac ako pol roka predtým.

3. Podľa článku 3 ods. 1 Civilného sporového poriadku každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

3.1 Podľa článku 3 ods. 2 C.s.p. výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

3.2 Podľa článku 4 ods. 1, 2 C.s.p. ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

3.3 Podľa § 234 ods. 1 C.s.p. súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej.

3.4 Podľa § 239 ods. 1 C.s.p. proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

3.5 Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

3.6 Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

3.7 Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3.8 Podľa § 357 písm. m) C.s.p. odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

3.9 Podľa § 386 písm. c) C.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) vec prejednal v medziach odvolania žalobcu (§ 380 ods. 1 C.s.p.), v rozsahu určenom ustanovením § 379 C.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) C.s.p..

5. Odvolací súd sa predovšetkým zaoberal otázkou prípustnosti odvolania voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) svoje podanie označil v záhlaví ako sťažnosť k doručenému uzneseniu, podľa jeho ďalšieho označenia odvolateľ podal odvolanie proti II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie. Obsahovo argumentuje predchádzajúcou sťažnosťou z 24.06.2019, o ktorej bolo súdom prvej inštancie právoplatne rozhodnuté (zamietnutím, proti ktorému odvolanie prípustné nie). Odvolací súd podľa obsahu podania žalobcu usúdil, že chce opravným prostriedkom napadnúť celé uznesenie okresného súdu, potom podal aj odvolanie voči jeho II. výroku. Proti I. výroku o zamietnutí sťažnosti žalobcu však odvolanie podľa § 357 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, preto odvolací súd odvolanie v tejto časti odmietol podľa § 386 písm. c) C.s.p.

6. Pokiaľ ide o odvolanie proti II. výroku o trovách sťažnostného konania, ide o rozhodnutie o základe nároku na náhradu trov konania, voči ktorému by malo byť v zmysle § 357 písm. m) C.s.p. expressis verbis odvolanie prípustné. Odvolací súd však teleologickým a systematickým výkladom tohto zákonného ustanovenia dospel, z dôvodov nižšie uvedených, k záveru, že odvolanie nie je prípustné ani proti II. výroku uznesenia okresného súdu, preto ho podľa § 386 písm. c) C.s.p. aj v tejto časti odmietol. Aj keď súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí v poučení pripustil odvolanie proti tejto výrokovej vete,

jeho nesprávne poučenie neznamená založenie prípustnosti odvolania voči napadnutému rozhodnutiu ak zákon takéto odvolanie neprípúšťa (viď napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Sžf 47/2010).

7. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo na rozhodnutie o náhrade trov konania. Od 01.07.2016 súdy rozhodujú o trovách konania bez návrhu v dvoch samostatných fázach. Prvou je rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, druhou rozhodovanie o výške tejto náhrady. Výrok o nároku na náhradu trov konania obsahuje každé rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 C.s.p.). Inštitút náhrady trov konania (odlišný od povinnosti platenia trov konania) vychádza z práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a 4 Ústavy SR. Jeho obsahom je aj to, že strana sporu, ktorá v konaní uspela, má zásadne právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila v súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

8. Rozhodovanie o náhrade trov konania tvorí integrálnu súčasť celého súdneho konania (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 735/2014), pričom v sporovom konaní je jej hlavným vyjadrením je zásada úspechu v konaní premietnutá do náhrady trov konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je súd povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov uplatnených úspešnou stranou sporu. Trovy vynaložené sporovou stranou musia byť v príčinnej súvislosti s jej procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku.

9. Rozhodovanie o náhrade trov konania v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 predpokladá, že o nároku na náhradu trov sa rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (napr. v rozsudku, v platobnom rozkaze, v uznesení o zastavení konania, o odmietnutí žaloby a pod.). Znamená to, že na základe meritórneho rozhodnutia vo veci samej alebo na základe nemeritórneho rozhodnutia, ktoré však má povahu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, vzniká povinnosť rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania. Zákonodarca predpokladá, že meritórnym rozhodnutím vo veci je jednoznačne daný procesný úspech strán sporu, z ktorého vychádza rozhodovanie súdu o nároku na náhradu trov konania, resp. v prípade nemeritórneho konečného rozhodnutia možno ustáliť zavinenie sporovej strany na tomto spôsobe skončenia súdneho konania. Po právoplatnosti rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania nasleduje rozhodnutie v druhej fáze o ich výške, vydané súdnym úradníkom, proti ktorému je prípustná sťažnosť.

10. Z koncepcie rozhodovania o trovách konania ďalej vyplýva, že v zásade o nich rozhoduje súd prvej inštancie (v prvej fáze o nároku, voči ktorému rozhodnutiu je prípustné odvolanie podľa § 357 písm. m) C.s.p., v druhej fáze o výške takto priznaných trov rozhoduje súdny úradník súdu prvej inštancie, proti rozhodnutiu ktorého je prípustná sťažnosť). O odvolaní rozhoduje odvolací súd, o sťažnosti rozhoduje sudca súdu prvej inštancie, proti rozhodnutiu ktorého nie je odvolanie prípustné a teda rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu súdneho úradníka o výške trov konania sa končí na súde prvej inštancie.

11. Dvojfázovosť rozhodovania o trovách konania nevyklučuje, aby aj v štádiu rozhodovania o výške trov konania vznikli stranám sporu ďalšie trovy, spojené s podaním sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka ako do úvahy pripadajúceho prostriedku procesnej obrany voči jeho rozhodnutiu (ďalej v skratke aj „sťažnostné konanie“).

12. Ako je uvedené v bode 8 tohto uznesenia, rozhodovanie o trovách konania sa riadi zásadou úspechu a účelnosťou trov vynaložených v konaní, ktoré sa aplikujú aj pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške náhrady trov konania. Sudca súdu prvej inštancie musí preto aj v tomto štádiu posudzovať účelnosť a nevyhnutnosť procesnej obrany strany sporu vo forme sťažnosti a zároveň aj úspešnosť jej uplatnenia, t.j. či sťažnosti bolo vyhovené a došlo k zmene alebo zrušeniu napadnutého rozhodnutia súdneho úradníka, alebo nedôvodná sťažnosť bola zamietnutá. Vyriešenie týchto otázok tvorí základ pre rozhodnutie sudcu súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vzniknutých v súvislosti s podaním sťažnosti.

13. Rozhodovanie o výške trov konania po právoplatnom skončení veci, teda po ustálení (pomere) úspechu, resp. zavinenia na zastavení konania, je samostatnou, autonómnou fázou konania, nadväzujúcou na konanie vo veci samej. Aj v tejto samostatnej fáze rozhodovania o sťažnosti proti uzneseniu o výške trov konania k vzniku trov konania môže dôjsť a úspech strán v „sťažnostnom“ konaní môže byť iný ako v konaní vo veci samej. O tomto nároku má rozhodnúť súd prvej inštancie. Proti jeho rozhodnutiu ale odvolanie nie je prípustné z týchto dôvodov:

14. O nároku na náhradu trov konania v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Proti uzneseniu o nároku na náhradu trov konania je prípustné odvolanie podľa § 357 písm. m) C.s.p.. Úprava Civilného sporového poriadku predpokladá rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania ako celku, pretože k okamihu vydania rozhodnutia, ktorým sa konanie končí je zrejмый úspech strán sporu, ako aj rozsah nákladov, ktoré podliehajú rozhodnutiu o výške trov konania. Zámerom zákonodarcu pri prijatí Civilného sporového poriadku bolo sústrediť rozhodovanie o výške trov

konania ako o jednoduchšej veci (matematický výpočet) na súde prvej inštancie, pričom rozhodnutie súdneho úradníka je preskúmateľné sudcom súdu prvej inštancie bez možnosti ďalšieho prieskumu tohto rozhodnutia sudcu odvolacím súdom. Z dôvodovej správy k osobitnej časti Civilného sporového poriadku vyplýva, že „Cieľom a zmyslom sťažnosti je jednoznačne zrýchlenie súdneho konania. Z tohto dôvodu tento prostriedok procesnej obrany nemá devolutívny účinok a rozhodovať o ňom bude sudca súdu prvej inštancie“.

15. Pri aplikácii výkladových pravidiel uvedených v čl. 3 ods. 1 a 2 C.s.p. odvolací súd dospel k záveru o neprípustnosti odvolania proti II. výroku napadnutého uznesenia. Odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 155/2017 z 31.08.2017, podľa ktorého všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavno-právnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého právneho predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu. V náleze sp. zn. IV. ÚS 1/2004 Ústavný súd SR uviedol, že „.....považuje v prvom rade za potrebné poukázať na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej už uviedol, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorého nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti, či nesprávosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné princípy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie prispieť k zisteniu obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 513/2012, IV. ÚS 294/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010). Podľa tejto judikatúry ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva sťažovateľa) ústavný súd hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne normy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu.“

16. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy bola zmenená koncepcia prípustnosti odvolania proti uzneseniu. Proti tejto forme súdneho rozhodnutia sa odvolanie pripúšťa len v prípadoch, ktoré sú v zákone (§ 357 C.s.p.) taxatívne určené. Takéto obmedzenie je podľa dôvodovej správy umožnené zavedením nového inštitútu - sťažnosti (§ 239 a nasl.), ktorá sa považuje za systémové opatrenie na odbremenenie odvolacích súdov. Sťažnosť sa totiž pripúšťa proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ak bolo vydané vyšším súdnym úradníkom alebo súdnym tajomníkom. To znamená, že pri taxatívnom výpočte uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie musí byť splnená podmienka, že ide o uznesenie vydané sudcom (viď Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár C.H. BECK, 2016, str. 1195).

17. Predpokladom rozhodovania o výške náhrady trov konania súdnym úradníkom je právoplatné skončenie konania vo veci rozhodnutím, v ktorom súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania a o pomere úspechu/zavinení na jeho zastavení vo vzťahu ku konkrétnej strane sporu. Účelom právnej úpravy rozhodovania o výške náhrady trov konania bolo zveriť túto časť súdnej právomoci súdu prvej inštancie. Sťažnosť nemá na základe systematického zaradenia v Civilnom sporovom poriadku povahu opravného prostriedku voči rozhodnutiu súdu, v zmysle dôvodovej správy ide o prostriedok procesnej obrany proti uzneseniu súdneho úradníka, ktoré sa doručuje. Ako uvádza autorský kolektív v komentári k Civilnému sporovému poriadku (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 870) o sťažnosti rozhoduje vždy súd toho istého stupňa. Jedná sa o inštitút základného konania v prvej inštancii a nejde preto o opravný prostriedok

18. Možnosťou podania sťažnosti ako prostriedku procesnej obrany proti uzneseniu súdneho úradníka dochádza k naplneniu článku 142 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca. Aj keď je sťažnosť systematicky zaradená medzi prostriedky procesnej obrany a nie je klasickým opravným prostriedkom s devolutívnym účinkom, z ústavno-právnej roviny je dostupným prostriedkom nápravy voči súdnemu rozhodnutiu. Sťažnosť však nie je procesným inštitútom, na základe ktorého by došlo k začatiu osobitného súdneho konania a rozhodnutie o nej nie je možné považovať ani za rozhodnutie, ktorým sa konanie (o veci samej) končí v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. Ide o prostriedok procesnej obrany, uplatnený v danom prípade žalobcom v štádiu po právoplatnom skončení veci samej.

19. Rozhodnutie sudcu súdu prvej inštancie o sťažnosti proti uzneseniu súdneho úradníka o výške náhrady trov konania, ktoré obsahuje aj výrok o nároku na náhradu trov konania o sťažnosti, nie je

uvedené v § 357 C.s.p. v taxatívnej enumerácii uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie. Výpočet uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie je uzavretý a nie je možné ho rozširovať, vychádzajúc zo zásady, že voči uzneseniam odvolanie v zásade ěokrem uznesení vymenovaných v § 357 C.s.p.) prípustné nie je. Analogická aplikácia tohto ustanovenia je nemožná, pretože rozhodnutie sudcu, ktorým rozhodol o sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania, obsahujúce aj výrok o trovách vzniknutých v súvislosti s podaním tejto sťažnosti, nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie (vo veci samej) končí. Konanie bolo v prejednávanej veci právoplatne skončené rozsudkom vo veci samej, ktorý obsahuje aj výrok o priznaní nároku na náhradu trov konania. Prípustnosť odvolania proti uzneseniu o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 357 písm. m) C.s.p. je potrebné interpretovať v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., keď o nároku na náhradu trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z tohto systematického výkladu vyplýva, že odvolanie podľa § 357 písm. m) C.s.p. je prípustné proti rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania obsiahnutom v rozhodnutí, ktorým sa konanie vo veci samej. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o sťažnosti voči uzneseniu súdneho úradníka o výške náhrady trov konania nemá povahu rozhodnutia, ktorým sa konanie vo veci samej (o nároku žalobcu) končí. Ide o rozhodnutie o uplatnenom prostriedku procesnej obrany proti rozhodnutiu súdneho úradníka v štádiu po právoplatnom skončení konania vo veci samej. Ustanovenie § 357 písm. m) C.s.p. pripúšťa odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania len vo väzbe na rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Uznesenie o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka takýmto rozhodnutím (ktorým sa konanie končí) nie je (k rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Trnave v rozhodnutí sp. zn. 24Co/122/2019 zo dňa 25.02.2020).

20. Odvolací súd na okraj poznamenáva, že v prípade pripustenia odvolania (teda jeho preskúmateľnosti odvolacím súdom) voči takémuto rozhodnutiu by mohlo dochádzať v zásade k nekonečnému radu podávaných sťažností, o ktorých by mal rozhodovať opakovane odvolací súd, hoci konanie vo veci samej už bolo právoplatne skončené. Takýto postup je v rozpore s účelom a zmyslom úpravy Civilného sporového poriadku, kedy rozhodnutie o výške trov konania, ako rozhodovanie v jednoduchšej veci, je v celom rozsahu zverené do pôsobnosti súdu prvej inštancie. Z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že z dôvodu zabezpečenia procesnej ekonómie bude rozhodnutie súdu o sťažnosti rozhodnutím konečným, bez možnosti proti nemu podať akýkoľvek ďalší opravný prostriedok. Podľa odvolacieho súdu preto rozhodnutie súdu prvej inštancie o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške trov (celého) konania, vrátane rozhodovania o nároku a o výške trov vzniknutých podaním sťažnosti, je nutné považovať za rozhodnutie opravného súdu. Ak bolo cieľom úpravy zveriť rozhodovanie o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške trov konania sudcovi súdu prvej inštancie, bez možnosti prieskumu tohto rozhodnutia odvolacím súdom, potom nie je v súlade s týmto účelom, aby o trovách vzniknutých podaním sťažnosti, t.j. aj o nároku na ich náhradu, rozhodoval odvolací súd. Tak ako pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, voči jeho výroku o náhrade trov konania odvolanie nie je prípustné (z dôvodu funkčnej príslušnosti odvolacieho súdu), potom obdobne ani proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktoré je potrebné považovať za rozhodnutie opravného súdu, o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške trov konania, vrátane rozhodnutia o nároku trov vzniknutých podaním sťažnosti, odvolanie prípustné nie je.

21. Problematikou rozhodovania o trovách konania o sťažnosti sa už zaoberal aj Krajský súd v Žiline v rozhodnutí sp. zn. 6Co/102/2018 zo dňa 31.05.2018 alebo sp. zn. 14Cob/27/2018 zo dňa 20.08.2018, ktorý konanie o odvolaní zastavil z dôvodu nedostatku funkčnej príslušnosti. Z jeho záverov (s ktorými sa odvolací súd stotožňuje) vyplýva, že: „Účelom sťažnosti je zrýchlenie súdneho konania a odbremenenie odvolacích súdov od rozhodovania v jednoduchších veciach. Akceptovanie prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu sudcu o trovách sťažnostného konania, ktoré by prenášalo rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku na odvolací súd popiera princíp procesnej ekonómie zamýšľaný zákonodarcom aj samotný charakter tzv. „porozsudkovej“ agendy zverenej na rozhodovanie súdu prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C.s.p. (súdnemu úradníkovi) a v prípade podania sťažnosti proti jeho rozhodnutiu sudcovi toho istého súdu podľa § 248 - § 250 C.s.p.. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o sťažnosti vrátane rozhodovania o nároku i o výške trov pri rozhodovaní o sťažnosti je nutné považovať za rozhodnutie opravného súdu. Ide o rozhodnutie sudcu okresného súdu, teda súdu prvej inštancie, avšak v danom prípade plní rozhodnutie sudcu funkciu opravného súdu. V takom prípade nemôže zakladať prípustnosť odvolania ustanovenie § 357 písm. m) C.s.p., pretože toto pripúšťa odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o nároku náhradu trov konania len vo väzbe na rozhodnutie, ktorým sa konanie končí podľa § 262 ods. 1 C.s.p.. O sťažnosti nerozhoduje krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), ale sudca súdu prvej inštancie, ktorého vyšší súdny úradník napadnuté rozhodnutie vydá (§ 248 C.s.p.).“

22. Vzhľadom na taxatívny výpočet uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie podľa § 357 C.s.p., pričom uznesenie sudcu súdu prvej inštancie o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške trov konania, vrátane nároku o trovách vzniknutých podaním sťažnosti v tomto výpočte uvedené nie je, použijúc systematický výklad, vychádzajúc zo zásady hospodárnosti konania a účelu právnej úpravy rozhodovania o trovách konania ako aj zo zásady rozumného usporiadania veci podľa čl. 4 ods. 2 C.s.p. dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu nie je prípustné. V zmysle § 386 písm. c) C.s.p. odvolací súd preto odvolanie žalobcu odmietol.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 257 C.s.p. V odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, preto má nárok na náhradu jeho trov. Súd je ale oprávnený výnimočne náhradu trov konania nepriznať, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 C.s.p.). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009, 5Cdo 67/2010 či 3MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 C.s.p. považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR III.ÚS 292/07, či I.ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR III.ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 C.s.p. neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálezy Ústavného súdu ČR I.ÚS 2862/07). Použitie § 257 C.s.p. neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda inými slovami na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. Ústavný súd SR v náleze zo dňa 10.10.2018, sp. zn. I.ÚS 168/2018 uviedol, že ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanom spore je namieste výnimočne nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanému. Dôvodom je charakter konania (sťažnosť podaná proti nemeritórnemu rozhodnutiu okresného súdu) aj okolnosti odvolacieho konania. Žalovaný v odvolacom konaní podal cestou svojho právneho zástupcu k odvolaniu vyjadrenie a navrhol, aby mu bola za jeho podanie priznaná náhrada vo výške spolu 111,05 eur. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolanie bolo doručované žalovanému cestou jeho právneho zástupcu z dôvodu dodržania ustanovenia § 373 ods. 3 časť vety po čiarku C.s.p. (odvolanie doručí .... ostatným subjektom) bez výzvy na vyjadrenie sa k jeho obsahu (nejde o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej). Ak sa žalovaný k nemu napriek tomu dobrovoľne, hoci aj stručne vyjadril, bolo by v rozpore s účelom právnej úpravy (ktorá je zástupcovi žalovaného ako osobe znalej práva známa) aj v rozpore s dobrými mravmi, aby mu bola priznaná náhrada takto vzniknutých trov konania (právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci).

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).